



Kuva: Anneli Hennilä-Nurmi.

# Kaunottaret kansallispuvuissa

## Kansallispukuisia barbeja

Näyttely Suomen käsityön museon Kujalla 8.2. – 8.9.2013

Näyttelyssä on esillä Suomen kansallispukukeskuksen kokoelmiin hankittuja hurmaavia kansallispukuisia barbi-nukkeja. Barbeilla on yllään suomen- ja ruotsinkielisten alueiden kansallispukuja sekä lisäksi muinaispukuja ja feresejä.

Kansallispuvut ovat asiantuntijoiden tutkimia ja kokoamia uusintoja talonpoikaisväestön 1700- ja 1800-luvuilla käyttämistä ja alueelleen tyypillisistä kansanpukujen perinteisistä juhla-asuista. Muinaispuvut perustuvat esihistoriallisiin hautalöytöihin n. vuoden 1000 tienoilta. Feresi on karjalaisen ortodoksinaisen käyttämä perinteinen asu.

Muovinen kaunotar eli Barbie-nukke esiteltiin ensi kerran New Yorkissa messuilla vuonna 1958 ja sen jälkeen se on valloittanut koko maailman. Barbie on muuttunut muodin vaihteluiden mukana ja on tänäkin päivänä erittäin suosittu. Barbie-nukke on sen olemassaolon aikana kritisoitu voimakkaasti kapea-alaiseksi leikkikalunukeksi ja liian yksipuolisen maailmankuvan antajaksi.

Kansallispukukeskus on hankkinut ensimmäiset kansallispukuiset barbinsa Nukke Pukunen-näyttelyyn. Nämä barbit ovat saaneet kansallispukunsaa 1990-luvulla Porissa. Luvia-seura on teettänyt Luvian kansallispukukuisia barbeja matkamuistoiksi ja he ovat toimittaneet myös materiaaleja nukken pukemiseen. Luvian kansallispukubarbeja valmisti WilhelmIina -liike, jonka valmistamia muitakin kansallispukuisia barbeja on esillä näyttelyssä.

Vuonna 2011 kansallispukukeskus hankki kokoelmiinsa mittavan kokonaisuuden, 63 erilaista kansallispukuista barbia. Kokoelman on valmistanut Sirkka Hautala, jonka kansallispukuisten barbien harrastus alkoi hänen avustaessaan siskonsa Merikarvian kansallispuvun valmistamista. Puvun valmistamisen jälkeen hän sai jäljelle jääneet tilkut, joista hän sitten valmisti barbille Merikarvian puvun. Sirkka Hautala on valmistanut seitsemän eri alueiden kansallispukua lapsilleen, lapsenlapsilleen ja itselleen ja näiden tilkut hän on hyödyntänyt barbien kansallispuvuissa. Nukkien lisääntyessä hän alkoi myös tilata kansallispukukankaita niitä myyviltä tahoilta sekä hän sai niitä myös ystäviltaan.

”Sirkka oli tottunut vilkkaaseen kauppiasperheen elämään, jossa ympärillä pyöri aina paljon ihmisiä. Kun isäni rakensi kesämökin hiljaiseen rauhalliseen merenrantaan, alkoi sellaiseen tottumaton äitini toden teolla valmistaa kansallispukunukkeja toinen toisensa perään. Hän näki suuren vaivan hakiessaan aitoja kankaita milloin mistäkin. Isäni ihaillessa meren aaltoja, kesämökin poljettava ompelukone surrasi taukoamatta ja äitini kulki nuppineulat suupielissään ja pisteli lukemattomia pistoja käsitöitä tehdessään. Lopulta syntyi kuudenkymmenen erilaisen nuken sarja, kolme samanlaista jokaiselle meille hänen kolmelle lapselleen. Esillä oleva nukkekokoelma on äitini minulle tekemä.”

- Marja Hautala, Sirkka Hautalan tytär

Kansallispukukeskuksen kokoelman uusimmat kansallispukuiset barbit on hankittu 2012-2013. Ne ovat vaasalaisen muotoilija ja vaatetus suunnittelija Ina Nordbergin valmistamia Suomen ruotsinkielisen alueen pukuihin puettuja barbeja. Hän on valmistanut niitä aikaisemmin Zürichiin isoon nukkekokoelmaan, johon kuuluu eri maiden kansallispukuisia nukkeja. Tämän näyttelyn puvut on valmistettu mittasuhteessa 1:6. Kankaat hän on saanut Suomen ruotsinkielisen alueen kansallispukuasioita hoitavalta Bragen pukutoimistolta.

”Kiinnostuin ompelusta ja suunnittelusta jo kauan sitten, kun itse olin barbie-iässä, ja luonnollisesti heistä tuli ensimmäiset asiakkaani. Lapsuuteni barbinuket saivat usein ilta- ja hääpukuja, ja vielä nykyään, kun olen valmis vaatesuunnittelija ja ompelija, juuri ilta- ja hääpuvut ovat suosikkejani! Kiinnostus kansallispukuihin alkoi työharjoittelussa Bragen pukutoimistossa, ja on edelleen luonnollinen inspiraatiolähde minun vaatesuunnittelussani.”

- Ina Nordberg

## Oheisohjelma

**Näyttelyyn liittyy työpaja lauantaina 23.3. klo 10-18**

**Kansallispuku barbille – työpaja**

Valmista barbillesi aidoista kankaista Suomen ruotsinkielisen alueen kansallispuku. Työpajaa ohjaa muotoilija Ina Nordberg. Ota oma barbi mukaan. Työpajaan mahtuu 8 henkilöä. Maksu 30 e.

Ennakoilmoittautuminen 22.2.2013 mennessä: [craftmuseum.info\(at\)jkl.fi](mailto:craftmuseum.info(at)jkl.fi)

**Lisätietoja**

TAITO - KANSALLISPUKUTARJONTAA | Kujalla 13.9.2013 - 9.2.2014



Kuvassa (yksityiskohta): Askolan naisen ja miehen kansallispuvut sekä Porvoon pitäjän naisen kansallispuku. Pukuja välittää Taito Uusimaa. Kuva Taito Uusimaa, Lasse Keltto.

## Taito - kansallispukutarjontaa

Näyttely Suomen käsityön museon Kujalla  
13.9.2013 - 9.2.2014

Näyttelyssä esitellään Suomen eri käsi- ja taideteollisuusyhdistysten kansallispukutarjontaa. Esillä on kymmenen kansallispukua, jotka ovat kansallispukuraadin hyväksymiä uusia tai perinnepohjaisuudeltaan tarkistettuja pukuja.

Näyttelyssä esitellään Taito Uusimaan, Taito Etelä-Karjalan, Taito Pirkanmaan, Taito Keski-Suomen ja Taito Varsinais-Suomen välittämiä kansallispukuja. Osa puvuista löytyy Suomen käsityön museon pohjakerroksen Komeasti juhlaan- perusnäyttelystä. Useilla Taito-yhdistyksillä on välityksessään alueensa kansallispukujen työohjeita, kaavoja ja pukutarvikkeita. Osalla yhdistyksistä on myytävänä myös valmiita pukuja tai puvun osia.

Taito Uusimaalla on välityksessään merkittävä joukko uusmaalaisia kansallispukuja. Tuotannossa on yhteensä 11 Kansallispukuraadin hyväksymää uusmaalaista kansallispukua. Valikoima sisältää kolme miesten ja kahdeksan naisten pukua.

Taito Pirkanmaan tuotannossa oleva Pirkanmaan naisen puku koostuu useista puvunosista ja esim. röijyn voi toteuttaa parista erilaisesta kangasvaihtoehdosta. Erilaisia osia yhdistelemällä saa muodostettua erinäköisen pukukokonaisuuden.

Taito Etelä-Karjalan tuotannossa on seitsemän Kansallispukuraadin hyväksymää kansallispukua. Valikoimissa on yksi miehen puku. Monet karjalaiset puvut koostuvat useista vaatekappaleista ja esim. Lappeen kihlakunnan miehen puvussa on kolme erilaista päällysvaatevaihtoehtoa.

Esiteltyjen yhdistysten lisäksi muutamilla muilla Taito-yhdistyksillä on tarjolla omien alueidensa kansallispukujen työohjeita, kaavoja ja materiaaleja. Yhteystietoja voi tiedustella Suomen kansallispukukeskuksesta.

**Suomen kansallispukukeskuksen Kujalla- näyttely liittyy Käsityön juhluvuoden tarjontaan.**

### Lisätietoja

Pukukohtaisia tietoja löytyy myös [www.kansallispuvut.fi](http://www.kansallispuvut.fi) -sivustolta.

